

KESKEISET PERUSTELUT LEMMINKÄINEN INFRAN HANKKEEN KIELTÄMISESSÄ, OTE PÄÄTÖKSESTÄ:

RATKAISU

Vantaan ympäristölautakunta ei myönnä Lemminkäinen Infra Oy:lle ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaista ympäristölupaa kallion louhintaan ja kivenmurskaukseen Vantaan Riipilän kylässä tiloilla Jäppilä ja Uutela. Hakemuksen hylkäämisen perusteena ovat ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin kohdat 2, 4 ja 5 sekä ympäristönsuojelulain 42 §:n 2 momentti.

RATKAISUN PERUSTELUT

Ympäristönsuojelulain 42 §:n mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta. **Hakemuksessa esitetyistä päästöjen ehkäisemis- ja rajoittamistoimenpiteistä huolimatta luvanmyöntämisedellytykset eivät täyty.**

Asiaa ratkaistaessa on harkittu, voitaisiinko lupa myöntää haittoja lieventävillä lupamääräyksillä. "Ekologisen kokonaisuuden turmeltuminen louhinnan myötä olisi väistämätöntä eikä sitä voida estää millään lupamääräyksillä."

Eri puolilla toiminta-aluetta on lisäksi muita häiriintyviä kohteita, joille aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi tai lieventämiseksi annettavin tiukoinkin lupamääräyksiin epävarmuustekijöitä jäisi paljon. Lupaa ei näin ollen voida myöntää.

Ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin kohdan 2 mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta aiheudu merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Säännöksen perustelujen mukaan myös esimerkiksi paikallisesti tärkeän tai uhanalaisen lajin tuhoutuminen voisi tarkoittaa merkittävää pilaantumista. Ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin kohdan 4 mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta aiheudu erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista.

Alueelta on luontoselvityksessä inventoitu mm. lehmusryhmiä, lehtokasvillisuuden alue, kalliojyrkänne, lahoppuustoa sekä suojeltavien tai muuten huomionarvoisten eliöiden elinympäristöjä sekä suojeltavien luontotyyppien ilmentäjälajeja.

"Alue edustaa jatkuvasti vähenevää eteläsuomalaista hakkuilla heikennettyä, mutta silti monipuolisia luontoarvoja omaavaa metsää", joka sijoittuu Vanhan Hämeenlinnantien, Klaukkalantien, Nurmijärven kunnanrajan ja Syväojan kylän väliseen maastoon. Metsäalueella on useita kasvistollisesti arvokkaita alueita ja luontotyyppisiä, kaksi liito-oravaaluetta ja vanhoja kalliometsiä kilpikaarnamäntyineen.

"Louhittava alue on osa merkittävää luontokokonaisuutta, joka on ekologisessa

yhteydessä Vestrasta aina suojellulle Lamminsuolle ja Riipilän liito-oravametsiin.”

Suunnitelman mukainen tai rajoitetumpikin louhiminen aiheuttaisi ekologisen käytävän pirstoutumisen, yleiskaavan luo-alueen arvojen sekä puronvarren luontoarvojen heikkenemisen. Alueella on kasvillisuuden perusteella arvioiden todennäköisesti vuonna 2008 määriteltyjen Suomen uhanalaisten luontotyyppien mukaisia kohteita, joita ei ole selvitetty.

”Alue liittyy elimellisesti laajempaan kokonaisuuteen, joka käsittää EUluokituksen mukaisia boreaalisia luonnonmetsiä sekä muita tätä arvokkaampiakin arvokkaita luontotyyppjä (mm. korpia ja lehtoja) sekä uhanlaista lajistoa.”

Louhittavat kalliot ovat potentiaalista EU:n lintudirektiivilajin, kehräjän pesimismaastoa. Alueen lahopuulajistoa ei ole selvitetty muuten kuin muutamana koloissa pesivän lintulajin osalta. Mm. Vantaan metsien kääpä- ja kovakuoriaislajistoon kuuluu sellaisia uhanalaisia lajeja, joiden esiintymistä ottamisalueella ei ole selvitetty, vaikka alueella esiintyy näille lajeille sopivia elinympäristöjä sekä puustossa kookasta haapaa, raitaa ja leppää. Alueen lehtolaikuissa ja soistumisissa esiintyy useita uhanalaisten perhosten ja muiden hyönteisten ravintokasvilajeja, kuten imikkä, kevätlinnunherne, ahosuolaheinä, isomaksaruoho, lehtokuusama, mustaherukka, tuomi, raita, jne. Näillä lajeilla elävää ***”potentiaalista uhanalaista lajistoa ei ole laisinkaan selvitetty.”***

Alueen luoteisreunalla kulkeva puro on monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä elinympäristö, luonnontilaisen kaltainen puro. Louhinnasta ja murskauksesta aiheutuu suojaustoimenpiteistä huolimatta pölyleijumaa, joka tulisi heikentämään tämän toiminta-alueen vieressä sijaitsevan tärkeän luontotyypin tilaa. Alueen koillisnurkka rajoittuu lehtoalueeseen, joka tulisi kokonaan tuhoutumaan, kun louhinta ulottuu noin viisi metriä lehdon maanpinnan alapuolelle. Arvokkaaseen luontokokonaisuuteen sijoittuvan louhinta-alueen häiriövaikutukset ulottuvat laajalle. Itse louhittavalla alueella luontoarvot tuhoutuvat täysin ja louhittu kalliopinta ei sovellu kunnolla metsänkasvatukseen puhumattakaan luonnontilan palautumisesta kohtuullisessa ajassa.

”Alueella tehty luontoselvitys viittaa puutteineenkin siihen, ettei alue sovellu kiviainesten ottamistoimintaan”. Mikäli tällaista toimintaa kuitenkin haluttaisiin harjoittaa se edellyttäisi alueen luontoarvojen arvioimiseksi huomattavasti monipuolisempaa luontoselvitystä potentiaalisten uhanalaisten lajien ja luontotyyppien poissulkemiseksi.

Ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin kohdan 5 mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta aiheudu eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasisusta. Kalliokiviaineksen ottamisalueella suojaetäisyydeksi asutukseen suositellaan vähintään 300-600 m. Lähin asutus on louhittavan alueen eteläpuolella noin 300 m etäisyydellä sekä pohjoisessa ja idässä noin 400 m etäisyydellä.

”Suojaetäisyys asutukseen ei ole riittävä, koska etelän asutuksen suuntaan toiminnan melu pääsee leviämään esteettä kapeaa kallioiden rajaamaa alavaa painannetta pitkin. Maanpinta laskee myös itään mentäessä ilman luonnollisia esteitä, mikä edesauttaa sekä melun että pölyn leviämistä tähän suuntaan.”

Kiviaineksen louhinnasta ja murskauksesta syntyvä pölyhaitta on todennäköinen myös Vanhan Hämeenlinnantien ja Hämeenlinnanväylän väliselle alueelle sijoittuvalla logistiikkakeskukselle. Pölyn osalta kriittisimpiä vaiheita ovat poraus, murskaus, kuormien lastaus ja liikenne. Lisäksi varastokasat pölyävät, ellei niitä pidetä jatkuvasti kosteina taikka peitetä. Esitetyn mukaan alueella ei ole ympärivuotisesti toimintaa. Varastokasojen tilannetta ei näin ollen tulisi tarkkailemaan eikä pölyhaittoja oltaisi estämässä joka päivä. Jatkuva sadetus kasojen kosteana pitämiseksi ei myöskään

olisi ympäristönsuojelullisesti hyvä ratkaisu. **Toiminnan järjestäminen siten, että pölyä ei missään olosuhteissa pääsisi logistiikka-alueelle, on lähes mahdotonta.** Lähimmät varastoitavat autot tulevat olemaan noin 200 metrin päässä toiminta-alueelta ja uusien, ei vielä käyttöön otettujen autojen maalipintojen vaurioitumisen vaara on ilmeinen. Todennäköisesti aika ajoin hakijan korvattavaksi tulisi 3000-3500 uudelle autolle aiheutuneet pölyhaitat, mikäli lupa myönnettäisiin.

Naapuruussuhdelain mukaista haittaa arvioitaessa on osana huomioitava myös aikaprioriteetti, toimintojen ajallinen sijoittuminen toisiinsa nähden. Toiminta-alueen lähistön useille asukkaille tärkeä kriteeri asuinpaikan valinnassa on ollut maaseutumainen ympäristö ja logistiikkakeskus olisi harkinnut investointiaan, mikäli olisi tiennyt alueen viereen tulevan louhintaa ja murskausta. Oleellista on myös, ettei vastikään muutetussa yleiskaavassa ympäristölupahakemuksen alueelle katsottu tarpeelliseksi muuttaa kaavavarausta. Ympäristönsuojelulain 42 §:n 2 momentin mukaan toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti ja sijoittamisessa on lisäksi noudatettava, mitä 6 §:ssä säädetään. Lain 6 §:n 2 momentin kohdassa 2 säädetään, että toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset.

Luontoselvityksessä todetuilla luontoarvoilla ja **alueella ympäristöineen on huomattava merkitys myös lähialueiden asukkaille.** Yleiskaavassa ei pohjoiselle Vantaalle ole varattu virkistysalueita, mihin perusteluiksi yleiskaavan selostuksessa mainitaan alueen maaseutumaisuus. Virkistysalueet eivät muodosta verkostoa lukuun ottamatta Seutulän kylää, vaan kullekin kehitettävälle asuinalueelle on varattu lähivirkistysalueita. Syväojan kylä ja ottoalueen ympärillä oleva haja-asutus eivät kuulu kehitettäviin asuinalueisiin eikä niille siksi ole erikseen varattu lähivirkistysalueita. **Aluetta ympäristöineen voidaankin näin ollen pitää lähiseudun asukkaiden virkistysalueena**, mikä on tuotu esille myös lupahakemuksesta jätetyissä huomautuksissa.

Sen lisäksi, että toiminta tulisi katkaisemaan yhteyden etelästä yleiskaavan luo-alueelle, menettäisi myös luo-alue merkityksensä virkistyskäytössä, mikäli vieressä olisi louhintaa ja murskausta.

Lisäksi on huomioitava, että alueen

”vieressä on Peräjängkulman ja Kotamäen välinen laaja peltoaukeama, joka on Vantaan uudessa yleiskaavassa määritelty maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi. Yleiskaavamerkintänä on 'arvokas maaseudun kulttuurimaisema, jonka maisemakuva on suojeltava'.”

”Vaikka yleiskaavan M-aluevaraus ei sinänsä ole periaatteessa toiminnan este, ei louhintaa ja murskausta edellä mainituin perustein voida pitää soveltuvana alueelle.”

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (86/2000)

Ympäristönsuojeluasetus (169/2000)

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §

Luonnonsuojelulaki (1096/1996)

Hallintolaki (434/2003)